

Månadsrapport till nämnd

Arbetsmarknad och funktionsrättsnämnd Maj 2023

2023-06-12

Diarienummer: 23AFN19

Handläggare: Emma Edorsson

Innehållsförteckning

1 Resultatrapport	3
2 Resultat	3
3 Årsprognos	8
4 Investeringsverksamhet	10
5 Sammanfattande kommentarer till kommunstyrelsen (FU)	10

1 Resultatrapport

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden	Utfall	Budget	Avvikelse mot budget	Förändring %	Budget
TOTALT	202301-202305	202301-202305		2022 / 2023	202301-202312
Intäkter					
Taxor och avgifter	1 065	1 019	47	-40,1%	2 445
Hysesintäkter	8 506	8 382	125	5,2%	20 116
Statsbidrag	67 598	67 762	-164	-18,3%	164 056
Övriga intäkter	14 417	9 597	4 820	44,9%	23 032
Kommunbidrag	461 214	461 214	0	4,7%	1 106 914
Summa intäkter	552 801	547 973	4 828	1,8%	1 316 563
Kostnader					
Personalkostnader	-323 673	-310 511	-13 162	9,1%	-764 606
Inhyrd personal och konsulter	-2 082	-400	-1 682	398,4%	-961
Bidrag och transfereringar	-90 120	-97 565	7 445	-0,7%	-236 336
Köp av verksamhet och entrepren	-92 745	-96 203	3 458	4,8%	-230 886
Hyror och fastighetskostnader	-43 072	-38 201	-4 871	18,6%	-91 683
Övriga kostnader	-19 507	15 373	-34 880	19,6%	36 896
Material och förbrukning	-7 277	-5 208	-2 069	35,2%	-12 499
Fordon och transporter	-5 394	-5 558	164	7,6%	-13 338
Måltider	-508	-531	23	-7,0%	-1 276
Avskrivningar och intern ränta	-476	-781	305	3,0%	-1 874
Summa kostnader	-584 855	-539 584	-45 270	8,3%	-1 316 563
Resultat	-32 054	8 389	-40 443	-1196,5%	0

2 Resultat

Sammanfattning av resultatet för arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden maj 2023

Enligt bokföringen är det ackumulerade resultatet t.o.m. maj minus 32,1 mnkr för hela nämndens ansvarsområde. Avvikelsen mot den periodiserade budgeten är för samma period minus 40,4 mnkr. Bedömningen är att nämndens tilldelade kommunbidrag inte kommer räcka för att täcka verksamheternas kostnader och intäktstapp. Nämnden arbetar med förslag till åtgärder, budgetjustering ligger på övergripande nivå för fortsatt hantering.

Kommentarer och åtgärder till större avvikelser i resultatet t.o.m. maj 2023

Ekonomiskt bistånd 4,8 mnkr (apr 3,4 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Verksamheten Ekonomiskt bistånd har lägre kostnader än förväntat för perioden, där personalkostnader utgör -0,7 mnkr av avvikelsen och utbetalt ekonomiskt bistånd +5,7

mnkr. Bedömningen i ingånget av året var att kostnaderna för ekonomiskt bistånd skulle öka mer än de gjort till följd av diverse omvärldsfaktorer. Verksamhetens resultat i förhållande till utlagd budget är dock positiv och kan delvis förklaras av det förändrade arbetssätt inom Arbetsmarknad och stöd som stödjer individer till annan försörjning. Lågkonjunkturen har ännu inte fått någon avgörande påverkan på arbetslösheten men utifrån nationell varselstatistik finns risker att utvecklingen kan bli negativ framöver. I den överenskommelse som slutits mellan kommunen och Arbetsförmedlingen pågår dialog vilka insatser som kan genomföras. Sammantaget blir dock bedömningen att det ekonomiska överskottet resten av året inte kommer vara i samma omfattning.

Åtgärd till avvikelsen

Det nya arbetssättet på ARBOS följs kontinuerligt upp och justeras utifrån effekterna. Flera olika projekt i samarbete med Vuxenutbildningen, övrig sektor och AF såsom trappstegsutbildning och "Rätt till rätt" implementeras och kan ge mer påtagliga positiva effekter på längre sikt.

ARBOS 0,5 mnkr (apr 0,2 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Arbetsmarknad och stöd (exkl. ekonomiskt bistånd) visar ett positivt resultat för perioden med 0,5 mnkr, som till stor del beror på upplupna intäkter i form av EU-bidrag för projekt React som startade i höstas. Det som utgör den största minusposten är kostnader för beredskapsanställda (-0,6 mnkr), där retroaktiv utbetalning av semesterersättning för de som slutat sin extratjänst 2022 landar i årets resultat.

Gävle kommun har beslutat att 2 % (tidigare 1,5%) av de anställda ska ha någon form av funktionshinder som berättigar till lönebidragsanställning från Arbetsförmedlingen. De anställda har sina arbetsplatser i hela kommunkoncernen. Alla intäkter och kostnader för detta ligger på Arbetsmarknad- och funktionsrättsnämnden. Statlig finansiering har i hög utsträckning säkrat verksamheten ekonomiskt, så är inte längre fallet.

Åtgärd till avvikelsen

Det finns ett angeläget behov att säkerställa kommunens process kring de trygghetsanställda avseende finansiering, arbetsmiljöansvar, handledarersättning, avtal och övrig administration. Avseende handledarersättning har ett förslag tagits fram från

sektorn som hanteras kommunövergripande genom ett remissförfarande. Stor restriktivitet kring ersättningsrekrytering samt utbildningsinsatser.

Dialog pågår med arbetsförmedlingen för att starta ett gemensamt projekt med insatser för de som står långt ifrån arbetsmarknaden. Här förväntas extern finansiering från AF kunna kompensera delar av underskottet. AF kommer att ersätta ARBOS för ett antal insatser i form av arbetsträning, vilket kommer få positiva effekter på verksamhetens ekonomi.

Hälso- och sjukvård -0,5 mnkr (apr -0,4 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Kostnaden för bemanningssköterskor är hög. I tidigare organisation har bemanningssköterskor bemannat kväll och helgorganisation. Dvs de besök som utförs av sjuksköterska kvällar och helger oavsett patientens boendeform utförs av bemanningssköterskor.

Åtgärd till avvikelsen

Det nya hälso- och sjukvårdskontoret har genomfört en översyn av denna bemanning och kommer att göra en förändring av kväll- och helgorganisationen. Den nya kväll- och helgorganisationen träder i kraft i oktober 2023. Grunden för denna förändring är dels kostnader för bemanningssköterskor, enligt ovan, men framför allt kontorets uppdrag att säkerställa att det skall finnas kompetens i hela kommunen, hela dygnet. Schemaförändring utgår från kontinuitetsbegrepp och bygger på ordinarie personal, dvs bemanningssjuksköterskor fasas ut.

För att genomföra denna förändring förväntas samtliga sjuksköterskor i fortsättningen arbeta kvällar och helger. Detta innebär att den beredskapsersättning som sjuksköterskor LSS / Socialpsykiatri hittills har uppburit för beredskap i hemmet faller. Åtgärd förväntas ge effekt men troligen först 2024.

Boende LSS egen regi -7,6 mnkr (apr -5,6 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Ändring från jour till vaken natt och längre period av dubbelbemanning nattetid pga. förändrade behov hos kunder har medfört ökade personalkostnader. Verksamheten för

barn och unga har vakanta tjänster vilket innebär utbeordring med övertid.

Åtgärd till avvikelsen

En bemanningshandbok för enhetschefer är framtagen inom ramen för projektet delade turer eget val och kommer att generera en kostnadsminskning. Den förväntade effekten är ett minskat behov av timanställda. Arbetet startar under hösten med barnenhet inom verksamhetsområdet. Förändringsarbetet förväntas ge full effekt 2024.

11 timmars dygnsvila gäller för samtliga verksamheter fr o m oktober och kommer att innebära förändringar. I dagsläget är det oklart exakt hur stor påverkan det har, framför allt kring de verksamheter som omfattas av sk Bilaga J (dvs jourtid).

Socialpsykiatri egen regi -1,1 mnkr (apr -0,7 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

De största avvikelserna utgörs av övertid och OB vid utbeordring av ordinarie personal.

Åtgärd till avvikelsen

Bemanningshandbok, se ovan.

Personlig assistans egen regi -2,8 mnkr (apr -2,0 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Något lägre volym än planerat ger lägre intäkter. Personalkostnaderna balanseras dock inte mot den minskade intäkten och avviker med -2,4 mnkr. Området har negativ avvikelse på personalkostnader där hög sjukfrånvaro gett ökat behov av timvikarier och övertid.

Åtgärd till avvikelsen

Minskat antal veckor i schemalaggningsen har gjort att kostnader och intäkter inte harmonierar. Justering i scheman sker varje schemaperiod. Daglig planering och samarbete mellan enheterna pågår för att hålla ett helhetsperspektiv samt för att kunna fördela resurser på ett effektivt sätt.

Chefsförtätning har skett inför året inom ram och ska ge bättre förutsättning att arbeta med åtgärder och utvecklingsarbete.

Förebyggande insatser och aktiviteter 4,1 mnkr (apr 2,3 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Avvikelsen inom förebyggande insatser och aktiviteter (EDV + träffpunkter) gäller främst vakanta ännu ej tillsatta tjänster.

Åtgärd till avvikelsen

Ingen åtgärd.

Vuxenutbildning -2,0 mnkr (apr -2,2 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Verksamheterna har under årets första månader haft lägre kostnader för köpta utbildningar än förväntat. Ett troligt scenario är att antalet kommer stiga under året och budgeten på helåret balanseras. Underskottet beror dels på lägre intäkter från riktade statsbidrag än budgeterat, dels på högre personalkostnader än budgeterat. På helårseffekt är bedömningen att etableringsersättningen inte kommer nå den budgeterade intäkten. Övriga statsbidrag är mycket svåra att prognostisera, de beror på söktycket och antalet kursstarter. I vårändringsbudgeten finns satsningar på ytterligare statsbidrag för främst yrkesvux. Vuxenutbildningen kommer också starta sfi för de ukrainska flyktingarna under hösten, här finns en osäkerhet om dessa kan täcka hela den ökade kostnaden.

Åtgärd till avvikelsen

Stor restriktivitet kring ersättningsrekrytering samt utbildningsinsatser. Dialog pågår med arbetsförmedlingen för att starta ett gemensamt projekt med insatser för de som står långt ifrån arbetsmarknaden. Här förväntas extern finansiering från AF kunna kompensera delar av underskottet.

Mindre avvikelser -5,8 mnkr

Köp inom LSS/SoL -0,5 mnkr

Personlig assistans extern -0,5 mnkr

Uppdragstagare LSS -0,9 mnkr

Vuxenkorttids -0,7 mnkr

Boendestöd/personligt stöd 1,3 mnkr

Fastigheter -4,5 mnkr

Kommentar till avvikelsen

Budgeteringen av LSS och SoL är utmanande och kan bidra till glapp mellan budget och behov. De senaste årens utvecklade diagnoskriterier medför att fler personer än tidigare bedöms tillhöra LSS. Tillika kan den nya lagstiftningen rörande assistans medföra ökade kostnader, och de ansökningar som kommer under året behöver följas av sektorn (både hur utvecklingen ser ut i Gävle, men också trender nationellt).

Effektiviseringsbehov, -34,0 mnkr

Kommentar till avvikelsen

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden har ett generellt effektiviseringsbehov under helåret 2023 på 11 mnkr. Föregående års effektiviseringskrav om 12 mnkr har inte kunnat effektueras. Bedömningen redan i ingången av året är att nämnden inte klarar en budget i balans, utöver de generella effektiviseringskraven saknas ytterligare 58 mnkr. Totalt effektiviseringsbehov för helår uppgår till 81 mnkr.

Övrigt övergripande 3,9 mnkr

Kommentar till avvikelsen

Kostnader för bland annat undervisning i andra kommuner är hittills lägre än förväntat (yrkesvux och yrk kom), vilket ger en positiv avvikelse mot budget på övergripande nivå.

Åtgärd till avvikelsen

Ingen åtgärd.

3 Årsprognos

Utifrån den information som finns vid prognostillfället så blir nämndens årsprognos minus 71,0 mnkr. Då prognosen innebär betydande avvikelse mot budget där det blir svårt för respektive verksamhet med stora intäktstapp/kostnadsökningar att hämta in avvikelsen via åtgärder inom verksamheten, har nämnden lagt prognostiserat

underskott på toppen. Nämnden behöver arbeta fram åtgärder, nedan beskrivs avvikelserna för respektive del.

Prognos per avvikelse

Ekonomiskt bistånd, -22,0 mnkr

Beredskapsanställda -23,0 mnkr

LSS/SoL -3,0 mnkr

Generellt effektiviseringsbehov, -23,0 mnkr

Kommentar till prognosen

Rätten till ekonomiskt bistånd är lagstadgad och reglerad i riktlinjer och riksnorm bl a. Omvärldsfaktorer som inflation kombinerad med lågkonjunktur innebär inte någon ljusning. Förhoppningen är och fokus behöver vara att nya arbetssätt medför att fler kommer till egen försörjning.

Gävle kommun har beslutat att 2 % (tidigare 1,5%) av de anställda ska ha någon form av funktionshinder som berättigar till lönebidragsanställning från Arbetsförmedlingen (nedan kallade trygghetsanställda, TA). Ansvar och budgeten för detta har legat på fd Arbetsmarknadsenheten, numera ARBOS (Arbetsmarknad och stöd). De trygghetsanställda har sina arbetsplatser i hela kommunkoncernen. En statlig finansiering har i hög utsträckning täckt glappet mellan kommunbidraget och den faktiska kostnaden för denna grupp. Denna möjlighet finns numera inte. Det finns ett angeläget behov att säkerställa kommunens process kring de trygghetsanställda avseende finansiering, arbetsmiljöansvar, handledarersättning, avtal och övrig administration.

Budgeteringen av LSS och SoL är utmanande och kan bidra till glapp mellan budget och behov. Prognosen är högst osäker. De senaste årens utvecklade diagnoskriterier medför att fler personer än tidigare bedöms tillhöra LSS. Tillika kan den nya lagstiftningen rörande assistans medföra ökade kostnader, och de ansökningar som kommer i inledningen av året behöver följas av sektorn (både hur utvecklingen ser ut i Gävle, men också trender nationellt). Området BoS/LSS växer och det är i dagsläget kö till samtliga verksamheter. I inledningen av 2023 finns ett ökat tryck på daglig verksamhet igen, efter stängningar under pandemin. Det finns också behov av att bygga upp en ny basverksamhet då många unga som går ut den Anpassade gymnasieskolan (tidigare gymnasiesärskolan) på gymnasieskolan till sommaren 2023

har omfattande behov.

Ej hanterade effektiviseringar 2022 för AFN (det som nämnden förväntades effektivisera under 2022 på generell nivå) uppgår till 12 mnkr. Förväntade effektiviseringar 2023 (det som nämnden förväntas effektivisera under 2023 på generell nivå) uppgår till 11 mnkr.

4 Investeringsverksamhet

Utfallet på investeringsverksamheten är 2,0 mnkr av den totala budgeten på 2,8 mnkr.

5 Sammanfattande kommentarer till kommunstyrelsen (FU)

Resultat / Årsprognos/Investeringsverksamhet

Enligt bokföringen är det ackumulerade resultatet t.o.m. maj minus 32,1 mnkr för hela nämndens ansvarsområde. Avvikelsen mot den periodiserade budgeten är för samma period minus 40,4 mnkr. Bedömningen är att nämndens tilldelade kommunbidrag inte kommer räcka för att täcka verksamheternas kostnader och intäktstapp.

Utfallet på investeringsverksamheten är 2,0 mnkr av den totala budgeten på 2,8 mnkr.

Utifrån den information som finns vid prognostillfället så blir nämndens årsprognos minus 71,0 mnkr. Då prognosen innebär betydande avvikelse mot budget där det blir svårt för respektive verksamhet med stora intäktstapp/kostnadsökningar att hämta in avvikelsen via åtgärder inom verksamheten, har nämnden lagt prognostiserat underskott på toppen.

Prognos per avvikelse

Ekonomiskt bistånd, -22,0 mnkr

Kommentar till prognosen

Inför 2023 är prognosen 179 mkr, dvs ökad kostnad på ekonomiskt bistånd med 19 miljoner. Orsakerna är en kraftigt ökad riksnorm (8%), höjda kostnader för hyror och el samt beslut från nämnd att undanta tilläggsbeloppet i bostadsbidraget som inkomst vid handläggning. Rätten till ekonomiskt bistånd är lagstadgad och reglerad i riktlinjer och riksnorm bl a. omvärldsfaktorer som inflation kombinerad med lågkonjunktur innebär inte någon ljusning. Förhoppningen är och fokus behöver vara att nya arbetssätt medför att fler kommer till egen försörjning.

Beredskapsanställda -23,0 mnkr

Kommentar till prognosen

Gävle kommun har beslutat att 2 % (tidigare 1,5%) av de anställda ska ha någon form av funktionshinder som berättigar till lönebidragsanställning från Arbetsförmedlingen. De anställda har sina arbetsplatser i hela kommunkoncernen. Alla intäkter och kostnader för detta ligger på Arbetsmarknad- och funktionsrättsnämnden. Statlig finansiering har i hög utsträckning säkrat verksamheten ekonomiskt, så är inte längre fallet.

LSS/SoL -3,0 mnkr

Kommentar till prognosen

Budgeteringen av LSS och SoL är utmanande och kan bidra till glapp mellan budget och behov. Prognosen är högst osäker. De senaste årens utvecklade diagnoskriterier medför att fler personer än tidigare bedöms tillhöra LSS. Tillika kan den nya lagstiftningen rörande assistans medföra ökade kostnader, och de ansökningar som kommer i inledningen av året behöver följas av sektorn (både hur utvecklingen ser ut i Gävle, men också trender nationellt). Området BoS/LSS växer och det är i dagsläget kö till samtliga verksamheter. I inledningen av 2023 finns ett ökat tryck på daglig verksamhet igen, efter stängningar under pandemin. Det finns också behov av att bygga upp en ny basverksamhet då många unga som går ut den Anpassade gymnasieskolan (tidigare gymnasiesärskolan) på gymnasieskolan till sommaren 2023 har omfattande behov.

Generellt effektiviseringsbehov, -23,0 mnkr

Kommentar till prognosen

Ej hanterade effektiviseringar 2022 för AFN (det som nämnden förväntades effektivisera under 2022 på generell nivå) uppgår till 12 mnkr. Förväntade effektiviseringar 2023 (det som nämnden förväntas effektivisera under 2023 på generell nivå) uppgår till 11 mnkr.